

Kaperkaptajn af Fanø Gregers Peder Carstensen's Kup i 1809.

Ved Fabrikant *N. M. Kromann*, Esbjerg.

Straks ved Krigens Udbrud med England i 1807 blev Søfolkene paa Fanø paa Indstilling af Stiftamtmand Moltke fritaget for at udskrives til Orlogs mod at gøre Tjeneste ved Kystmilitsen hjemme paa Øen og at befordre Levnedsmidler med deres talrige Skibe til Befolkningen i Norge for kongelig Regning. Af Landeværnsmænd fandtes paa hele Øen kun 6, der ogsaa fik Lov at blive hjemme mod at gøre Tjeneste ved Kystmilitsen. Paa Farten frem og tilbage fra Norge undgik Fanø-Skipperne ikke at blive opbragte af de talrige engelske Krigsskibe og Kapere, der krydsede i Vesterhavet fra Helgoland til Bergen.

Skib og Ladning blev dem frataget og selv maatte de gaa i Krigsfangenskab i England i kortere eller længere Tid. Adskillige sad dér i alle de lange 7 Aar. Henimod 200 af Fanøs Søfolk stiftede Bekendtskab med de engelske Fængsler, der var indrettede paa en Del gamle Krigsskibe, — lige fra 12 Aars Drengene til Mænd henimod 60 Aars Alderen.

Blandt dem, der prøvede en saadan Skæbne, var en Styrmand fra Sønderho ved Navn Gregers Peder Carstensen, der blev opbragt i 1807 og forblev i Fan-

genskab et Aars Tid. Han var under sit Ophold i England Vidne til, at de engelske Kapere gjorde gode Forretninger ved de udførte Opbringelser af fjendtlige Skibe.

Ved sin Hjemkomst fra Fangenskabet overtalte han den rige Skibsreder Peder Thomsen i Sønderho til at udruste et Kaperskib for med dette at gaa paa Jagt efter Fjendens Handelsskibe. Peder Thomsen, der var Ejer af flere Skibe, havde netop lige faaet et Luggertskib færdigbygget i Sønderho, som udmærket egnede sig for dette Brug; efter at det var blevet armeret, stak Carstensen i Søen i April Maaned 1809 og satte Kursen Syd paa efter Helgoland, i hvis Nærhed han den 28. April opbragte en Sluppe.

Denne Begivenhed findes nedskrevet i hans Skibsdagbog og lyder saaledes:

28. April. Liden Vind af en S. S. Ø., styrede V. Om Morgen i Dagbrækningen fik vi en Sejler at se i Læ, purrede ud og gjorde klart Skib, satte an paa ham, der styrede bi de Vind Ø. over. Vi gav ham et Kanonskud med skarpt agter over, hvorpaa han halsede om til os. Kl. 5 gav vi ham et Geværskud, da han ikke vilde tone Flag, fik ham paa Siden og tog hans Papirer, som vi forseglede. Han opgav at komme fra Norden og vilde til Baltrum.

Vi tog Skipperen om Bord og besatte Skibet med 2 Mand og en Prisemester, satte Kursen N. Ø. efter Landet og gisnede os 6 a 7 Mil N. N. Ø. fra Helgoland. Derefter bød Skipperen os 300 Gylden for at slippe fri og bekendte, at han ligesaa gerne gik til Helgoland som et andet Sted. Paa dette Grundlag, og da han ikke laa i Kursen efter Baltrum, opbragte vi ham. Kl. 7 fik vi Amrum i Sigte og havde 7 Favne

Vand, fik 2 Fartøjer i Sigte under Landet, hvoraf den ene halsede om med os, som saa ud til at være en Blankeneser. Vi lagde 5 Aarer til og satte en Mand mere om Bord paa Prisen. Skipperen tilbød atter at vilde give 350 Gylden for sin Frigivelse. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ overlagde vi Tilbudet med Mandskabet. Vi tog da Pengene, men forseglede dem med den opbragte Skipper og vor Skibs Segl. Det var nu alt Bevis nok for, at hans opgivne Bestemmelsessted var falsk. Tog endvidere af ham 23 St. Guldpenge. Laa saa og krydsede langs Sild. Vinden N. Ø., om Natten Ø. N. Ø., godt Vejr, hørte nogle Kanonskud falde i Nord, hvorfor vi holdt os under Landet.

29. April. Om Morgenen var vi ud for Sildring Klev. Stille Vejr. Kl. 11 var vi ud for Listerdyb, da fik vi Vinden af en N. med tiltagende Kuling. Kl. 1 tog vi vores Bramsejl og stak et Reb i Klefokken, det blæste haardt, da Vinden var skral og saa ilde ud, gik ind ved Ballert og der løb vi paa Grund i Indsejlingen, gav et Skud efter Sluppen og lod den ankre i flot Vand. Til Aften aftagende Kuling og Vinden løb østlig. Kom om Natten over i Ribe Dyb og ankrede. Fik Sluppen paa Siden.

30. April. Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Morgen lettede vi og sejlede ud, Vinden var Ø. N. Ø., siden blev det Stille og vi maatte ro hjem, brugte vore Signaler som paabudt og ankrede i Sønderho Havn under Batterierne Kl. 10 Fmd. tilligemed Prisen.

— — — I Retten forklarede den opbragte Skipper, at hans Navn var Atte Jansen Skatteborg, 32 Aar og ugift, født i Norden, Øst Frisland, at Skibet tilhørte ham og en Købmand i Norden. Ladningen bestod af Korn og en Del Stykgods.

Skib og Ladning blev solgt paa Auktion til Fordel for Kaperen.

Da det at drive Kaperfart blev mere og mere farligt i Vesterhavet og ikke stod i Forhold til det forventede Udbytte, blev det kort efter forbudt, saa det ikke lykkedes Skipper Carstensen at gøre flere Kup.
